

యుద్ధ సంచిక.

కాల్యం I.]

మద్రాసు : 1941 వ సం॥ మే నెల 30 వ తేది శుక్రవారం

[పే 11 రు.

ఈ వారంలో యుద్ధ వార్తలు.

విమానదాడులు.

బ్రిటిష్ విమానాలు 21 వ తేదీ బుధవారం నాడు హెలిగోలాండు దీవులపై పెద్ద దాడి జరిపాయి. ఆ దీవి, జర్మను యుద్ధ నౌకలకు ప్రధాన కేంద్రం. క్రిందనుండి జర్మను శత్రువులు రిక్వెస్ట్ ఆకాశం మీదకు అగ్నిగోళాలను విరజిమ్ముడానికి ప్రారంభించాయి. ఒక బాంబు నాల్గు శత్రువుల్లగుల చూటరీమీద పడి పూర్తిగా ధ్వంసం చేసింది. వందలకొలది విమానాలు ప్రాన్సు ఉత్తర భాగం పైకి వెళ్లి దాడి సాగించాయి. శత్రువిమానాలు తీరంకడ ఆటంక పరచాయి. కాని పూర్తిగా చివరవరకు ఆపలేక పోయినవి. ఈ పోరాటంలో 6 శత్రు విమానాలు శిథిలం చేయబడెను. 7 బ్రిటిష్ విమానాలు కనిపించుట లేదు. శుక్రవారం పగలు హాల్లండు తీరముననున్న జర్మను నౌకలపైనను, నాటి రాత్రి, కొల్కో మొదలగు జర్మనీలోని పారిశ్రామిక ప్రదేశములపైనను బ్రిటిష్ విమానాలు దాడి జరిపాయి. వానివలన కోస్తా రేవులకు చాల నష్టం కలుగుటయేగాక ఒక నూనె నౌక శిథిలమై పోయింది. శనివారం రాత్రి పరాను కోస్తా రేవులన్నిటినిగూడ బ్రిటిష్ విమానాలు వేలకొలది బాంబులతో, పరశురామ ప్రీతి చేశాయి. ఆదివారం రోజున బ్రిటిష్ విమానాలు, కోస్తా రేవులపై దాడి సాగించినపుడు 6,000 టన్నుల శత్రు నౌక యొక్కటి ముంచి వేయబడెను. డెన్మార్క్ తీరాన 4,000 టన్నుల నౌక యొక్కటి బాంబులచే దరికొనిన అగ్నిజ్వాలలచే పూర్తిగా తగులబడిపోయెను. 27, 28 వ తేదీలలో జర్మనీలోని కొలొను, మొదలగు ప్రాంతములలోని ఫ్యాక్టరీలపై బాంబుల వర్షము కురిపించబడెను. పరాను తీరమున శత్రుయుద్ధ నౌకలపై నాటితో ప్రయాణమొనర్చుచున్న 5,000 టన్నుల సైన్య నౌక విమానములచే ముంచివేయబడెను.

విరోహ దేశాలలో వాతావరణం ఏమీ అనుకూలంగా లేక పోవుటచేత బ్రిటన్ పై శత్రు విమాన దాడులు చాల తగ్గిపోయెను. లండను నగరంమీద అసలు దాడులే జరుగలేదు. 21, 22, 23 వ తేదీలలో బ్రిటన్ యందన్ని ప్రాంతాలు ప్రశాంతముగ నుండెను. శనివారం రాత్రి తూర్పు ఆంగ్లీయాలోను, మిడ్లండ్సునంతా చోటును మాత్రం స్వల్పంగా బాంబులు పడెను. కాని నష్టం ఎక్కువ కలుగలేదు. ఆదివారం పగలు కొన్ని శత్రువిమానాలు ఇంగ్లండుపైకి వచ్చి నవిగాని బాంబులు వేయలేదు. 26 వ తేదీన బ్రిటిష్ కోస్తా పట్నాలమీద శత్రువులు, క్రొత్తరకపు విమానాలును యోగించి స్వల్పంగా దాడులు సాగించారు. ఒక తూర్పు తీరపు పట్నంలో ఆస్తికి కొంత నష్టంకలిగింది. 27, 28 వ తేదీలలో గూడ, బ్రిటన్ పై చాల స్వల్పమగు దాడులే జరిగెను. చెప్పదగినంత నష్టమెద్దియు కలుగలేదు.

ఇటీవలి శత్రు విమానదాడులలో లండనునందలి "రాయల్ శాలేజి ఆఫ్ సర్జన్సు" చాల నష్టపడి శిథిలమైపోయినది. పలురకముల వ్యాధుల గురించిన వస్తుప్రదర్శనశాల యంతయు నాశనమైనది. లండనునందలి పెద్ద వైద్యశాలలలో నొకటి యగు మిడిల్ సెక్సు వైద్యశాల పై రెండు పెద్ద బాంబులు పడి కొంతభాగమును శిథిలమొనర్చెను.

ఆఫ్రికా, మధ్యధరా ప్రాంతములు.

ఉత్తర ఆఫ్రికాయందు, లిబియా- ఈజిప్టు సరిహద్దుప్రాంతములలో ఉభయక్షములకును చిన్నచిన్న పోరాటములే ఇంకను సాగుచున్నవి. 20 వ తేదీ రాత్రి బ్రిటిష్ గస్తీదళములు సోలం పర్వతంమీద నున్న శత్రు శిబిరమును దుదిర్చి హతమార్చి, రిటాంకుల ధ్వంసమొనర్చిరి. ప్రతిదినము పెద్ద పెద్ద ఇసుకతో గూడిన గుడిగాడ్పులు అధికంగా పుండుటవలన సోలం ప్రాంతమునగాని, టోబ్రూకు రేవువద్దగాని, యుద్ధమునకు అనుకూలముగలేదు. 23 వ తేదీన జర్మనులు టాంకుల నుపయోగించుచు ముందుకు రావయత్నం చిరికాని ఆపారమైన నష్టంతో వెనుకకు తిరుగగొట్టుబడిరి. 27 వ తేదీన జర్మను సైన్యములు టాంకులతో దాడి ప్రారంభించెను. కొలది మైళ్లు ముందుకు చొచ్చుకొనిపచ్చినవి. సోలంను శత్రులు ఆక్రమించిరి.

22 వ తేదీన ఇటలీరేవులనుండి లిబియాకు సైన్యములను, మందుగుండు సామగ్రిని తీసుకొనిపోవుచున్న ఒక సైన్య నౌకను, ఒక నూనె నౌకను, బ్రిటిష్ జలాంతర్గామి ముంచివేసెను. వానితో నున్న శత్రుల డిస్ట్రోయరు నౌకగూడ బహుశా ముంచివేయబడియే యుండునని బ్రిటిష్ అధికారులు తలంచుచున్నారు. 26, 27 వ తేదీల బ్రిటిష్ విమానాలు జలాంతర్గాములు, లిబియాకు సైన్యాల చేర్చుచున్న 18,000 టన్నుల శత్రు నౌక నొకదానిని ముంచివేసెను. దానిలో 3,000 నైసికులుందురు. మరి 5,000 టన్నుల నౌకలు రెండు 4,000 టన్నుల నౌక యొక్కటి గూడ ముంచివేయబడెను.

మధ్యధరా సముద్రమునందలి క్రీట్ ద్వీపముమీద జర్మనుదాడి ఇంకను రానురాను తీవ్రమగుచున్నది.

జర్మను సైన్యములు 20 వ తేదీ భద్రయంనుండి, గ్రీసుతీరపు రేవులనుండి విమానాలలోవచ్చి, క్రీటు ద్వీపములో అచ్చట టచ్చట దిగుటకు ప్రారంభించిరి. మొదటి రోజున దింపబడిన 1,500 సైనికులలో హతులైనవారు పోగా మిగిలినవారు పట్టుకొనబడిరి. కాని, అప్పటినుండియు ప్రతిదినము, వేలకొలది సైనికులను, జర్మనులు ఆకాశమునందవలవలట దింపుచుండిరి. నౌకలలోగూడ సైనికులను అయిదసామగ్రిని తెచ్చి దింపుటకు ప్రయత్నించుకొని, బ్రిటిష్ నౌకలు అడ్డుకొట్టి చాల భాగముముంచివేసెను. ఖిగి

లిసలి మరలిపోయెను. క్రిటునందలి విమానాశ్రయములు సౌకర్యముగ లేనందున, అవలనున్న బ్రిటిషు విమానములన్నియు 23 వ తేదీన ఈజిప్టునకు మరలిపోయెను. గురువారము నాటిసాయంత్రమునకు, ఒక్క మెలమీవద్ద తప్ప, ద్వీపమునందలి మిగిలిన ప్రాంతములలో దింపబడిన నైక్యమునంతను బ్రిటిషు గ్రీకు నైక్యములు శిథిలపరచి పూర్తిగ స్వాధీనపరచుకొనెను మెలమీయందుమాత్రం విమానాశ్రయం జర్జనుల చేతులలోనేయుండెను. కాని బ్రిటిషు ఫిరంగులనుండి, ఆ విమానాశ్రయముపైన గుండెను వర్షించుచుండిరి. 26 వ తేదీవరకును, ఉభయపక్షాలకును ఈ విధముగనే భయ కరముగు పోరాటము జరుగుచుండెను. ఆనాడు జర్జను విమానములు కొన్ని 'టాంకు' లను ఫిరంగులను కూడ కొంతవరకు దింపగలిగెను. బ్రిటిషు యద్ధనౌకలు క్రిటు చుట్టు కావలా కాయచూ, నైస్యమును సప్తయిలను చేర్చుచున్న శత్రు నౌకల ముంచి చేయుచున్నవి. ఈ విధముగ అనేక వేల జర్జను నైస్యం ముంచివేయబడెను. ఈ పనిలో 2 బ్రిటిషు క్రూయిజరు నౌకలు 4 డిస్ట్రీయరు నౌకలు మునిగి పోయెను. ఇంకను చాల నౌకలకు చెబ్బులు తగిలెను. 28 వ తేదీన క్రిటు పడమటి ప్రాంతపు పోస్టితులు విషమునుగ నున్నవనియు, అచటకు బ్రిటిషు అధికారులు క్రొత్త నైస్యముల పంప నిశ్చయించుకొనిరనియు ప్రకటించబడెను. గ్రీసు రాజు కొందరు మంత్రులతో కలసి, క్రిటును వదలి 25 వ తేదీన ఈజిప్టు చేరెను. విజయసిద్ధిపరేకును పోరాటము సాగించుటకు తాను దేశము వెడలి పోవుచుంటిననియు, తుదివరకు శత్రుల నెదిర్చి పోరాడవలెనని క్రిటు ప్రజలకును అచటనున్న గ్రీకు నైస్యములకును ఆతడు విజ్ఞప్తినిచ్చెను.

అలీనీనియా రంగమునందు బ్రిటిషు నైస్యములు శత్రుల వెంటాడి మరొకొన్ని ప్రదేశముల నాక్రమించెను 22 వ తేదీన జిమ్మా ప్రాంతపు రంగమున, ఉజైరమునుండియు, దక్షిణము నుండియు చుట్టుముట్టి వచ్చిన బ్రిటిషు సేనలమధ్య, చాల వేలమంది ఇటాలియను సైనికులు చిక్కుకొనిపోయిరి. గోండాల్ ప్రాంతపు రంగమున ఒక చోట జరిగిన పోరాటములో 4,000 మంది ఇటాలియను సైనికులు చాలామధు సామగ్రి బ్రిటిషువారిచే జిక్కినారు. హల్బి అనే ప్రదేశం మీద జరిగిన దాడిలో 90 ఇటాలియనులు 1,300 దేశీయ సైనికులు ఒక బ్రిగేడియరు ఖైదీలుగా పట్టుకొనబడిరి. డెస్సీ-గోండారు దగ్గములమధ్య మాగ్నలా ప్రాంతమున జరిగిన పోరాటమున 800 ఇటాలియ సైనికులు పట్టుకొనబడిరి. సౌద్దు దుర్గమునందు ఇటీవల పట్టుకొనబడిన ఇటాలియను పటాలాలలో 25 వ సైనిక దళ నాయకుడగు జనరలు లిబరటి, 101 వ పటాలనాయకుడగు జెనరలు బక్కారిగార్లు గూడగలరు. ఆ ప్రాంతమున నింతవరకును పోరాటము సాగించుచున్న 4 ఇటాలియను సైనికదళములు పూర్తిగ రూపు మాపబడెను. డె. బామార్కోస్ నుండి తప్పించుకొనిపోయిన ఇటాలియను సైన్యం 24 తేదీన అడిస్ అబాబా పర్యటాలలో మూడు రోజులు భయంకర పోరాటము జరిగిన పిదప లొంగి పోయినది. ఇందు 5,000 దేశీయ సైనికులు, 3,000 బందాలు, 57 ఇటాలియను సైనికులు గలరు. 170 మరతుపాకులు, 7 ఫింగులుగూడ పట్టుబడెను.

24, 25 వ తేదీలలో శత్రువిమానాలు సూయజ్ రేవు దుర్గముపై దాడివచ్చి చాల బాంబులు వేసెను, కాని నష్టం యెక్కువ గలుగలేదు.

టర్కీ, ఈరాక్-ఈరాక్.

ఈరాక్ రంగమున, శత్రుల ప్రభుత్వములపైన శిథిలమై పోవుచున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు, గత మాసమున బలవంతముగ వెడలగొట్టబడిన అబ్దుల్ ఇల్లాగారి నే, మైనరు రాజునకు 'రీసెంటు' గ గుర్తించి బలపరుచుటకు నిశ్చయించిరి. గెరాల్తు డి గెరిగారిని, అబ్దుల్ ఇల్లాగారి ప్రభుత్వమునకు బ్రిటిషు ప్రతినిధిగ నియమించిరి. అబ్దుల్ ఇల్లాగారు 23 వ తేదీన మాజీ ప్రధాని హరిహరిషాగాలితో ఈరాకునకు తిరిగివచ్చి, క్రొత్త ప్రభుత్వమును నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నములు పాగించెను.

బ్రిటిషు నైస్యములు మే 19 వ తేదీన, యూఫ్రటీస్ నదీ ప్రాంతముగల ఫల్లాజా నగరమునేగాక, రూట్బా కట్టణమునకు 25 మైళ్ళ తూర్పున నూనె గొట్టముల మార్గమునందన్న హావ్ 2 వ సైనిక శిబిరమును గూడ ఆక్రమించి, అందలి సైనికులను ఖైదీలుగా పట్టుకొనెను. 23 వ తేదీన ఫల్లాజాను తిగి పట్టుకొనుటకు ఈరాకు సైన్యం ప్రయత్నించిపదిగాని, వెనుకకు కొట్టివేయబడెను. బ్రిటిషు సైన్యం, ఈరాకు రాజధానియగు బాగ్దాదునకు 20 మైళ్ళ దూరములోకి సమీపించెను. జర్జను విమానములు వచ్చి హబ్బున యా ప్రాంతమున బ్రిటిషు సైనిక శిబిరముపై బాంబులు వేయుచు తొందర గల్గించుచుండెను. 24, 27 వ తేదీలలో మోసలు ప్రాంతమునందలి శత్రు సైన్య శిబిరములపై బ్రిటిషు విమానములు బాంబుల వర్షించెను.

తిరుగుబాటు ప్రభుత్వ నాయకుడగు రషీదు అలీగారు రాజధానియగు బాగ్దాదునుండి పారిపోయెను. తనకు, కుటుంబమునకు టర్కీని ప్రవేశించుటకు అనుమతి నొసగవలెనని దరఖాస్తు చేసినటుల చెలియుచున్నది. 26 వ తేదీన రషీదు అలీగారి కుటుంబము టర్కీ చేరెను. అతని యుద్ధాంగమంత్రియగు షాకీద్ గారుగూడ సకుటుంబముగ 26 వ తేదీన టర్కీ చేరెను. మరి కొందరు మంత్రులు పర్షియా చేరినటుల వార్తలు వ్యాపించెను. రషీదు అలీ మోసలు ప్రాంతములందుండి బ్రిటిషు సైన్యముల నిరోధించుచు జర్జను సహాయము పచ్చువరకు వేచియుండదలచినట్లు అనుకొనుచున్నారు. బ్రిటిషు విమానదళము 26 వ తేదీన, మోసలు, చాకుబీ, టమ్మీ మొదలగు ప్రాంతములలో శత్రు విమానాశ్రయాలపై బాంబులు వేసి నిర్మూల మొనర్చెను. క్రొత్తగా సహాయము వచ్చిన కొన్ని జర్జను విమానములు దప్ప—రషీదు అలీ సైన్యమునకున్న విమాన దళమంతయు శిథిలపరుచబడెను. తిరుగుబాటు దారుల సైనికులు ప్రతి దినము, విడిచి పారిపోవుచున్నారనియు, తిరుగుబాటుదారుల క్రతిఫలపడ తగ్గిపోవుచున్నదనియు, యెక్కువ రోజులు పొగదనియు తలచుచున్నారు.

దేశరక్షణ సహాయక కొరకుగాను 830 లక్షల పానులు మంజూరు చేయవలసినదని టర్కీ ప్రభుత్వం శాసన సభను గోరువటుల ప్రకటించబడెను. గ్రీసుపై జర్జనులు దాడి ప్రారంభించినపుడు, టర్కీ అధికారులు, టర్కీకిని బల్గేరియా గ్రీసులకును సరిహద్దునందుగల రైల్వే వంతెనలను కడగొట్టుకొనిరి. ఈ వంతెనలను తిరిగి నిర్మించు విషయమున సంప్రదింపుటకుగాను జర్జను-బల్గేరియను, టర్కీ ప్రతినిధులు డిజాక్ కర్పవద్ద సమావేశమగుదురు.

విషి.

ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము జర్జనీతో సహకారమునర్పరుటకు గావించుకొనిన నిధియము పరాసు ప్రజలయందు అసంతృప్తిని కల్పించుటచేగాక, అంగ్ల-అమెరికా రాష్ట్రములనుండి

గూడ చాల హెచ్చరికలకు కారణమయ్యెను. బ్రిటిషు విదేశాంగమంత్రియగు ఈ డెక్ గారు 22 వ తేదిన పార్లమెంటు నందు ప్రవచించుచు, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము జర్మనీతో సహా కారమునన్ని, సత్వర బ్రిటిషు విజయమునకు అడ్డుదగులు నెడల, ఆక్రమిత ప్రాంతములను విలీనమునకు అనుమతము గూడ శత్రు దేశముగ పరిగణించి విమాన బాదులకు గురిచేయ వలసియుండునని హెచ్చరించెను. బొలివియాయందుల పరాక్రమ ప్రభుత్వరాయచారికి, తన ప్రభుత్వపు సూతన విధానము ఇష్టములేక, తన కదలిక రాజీనామా పోసెను. స్వతంత్ర ఫ్రెంచి నైస్యముల నాయకుడగు డిగాలీగారు, జర్మనీతో సహకార మొనర్చుటకు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము గావించు కొను ఒడంబడిక లెవ్వియు చెల్ల నేరవని ప్రకటించెను.

ఫ్రెంచి ప్రభుత్వ ఉపప్రధానియగు అడ్మిరల్ డార్లె గారు 23 వ తేదిన పరాక్రమ ప్రజలకు రెడియో సంక్షేపమున గురు హిట్లరు పరాక్రమ నాకాదళమునుగాని కాలనీలనుగాని యే మాత్రమును గోరలేదనియు, ప్రాంతము నెడల ఉదారముగ నుండెననియు, జర్మనీతో సహకారమునర్చుట ఒక్కటేయే ప్రాప్తమగుగల మార్గమనియు, గత్యంతరము లేదనియు ప్రకటించెను. సంయుక్త రాష్ట్రములలో పరాక్రమ రాయచారియగు హెన్రీ హేగారు—ప్రాన్సు జర్మనీతో గావించు సహకారము పశ్చిమాగోళ ప్రాంతములకు వర్తింపదనియు, కాలనీలను, నౌకలను జర్మనీ కొనగమనియు వ్రాతమూలముగ అభయ మొసగెను.

జర్మనులతో సహకారమునర్చుట ఇష్టములేక, సిరియా యందలి పరాక్రమ సేనానాయకులలో ఆత్మగత ప్రతిభావంతుడగు కర్నలు కాలెముగారు సిరియాను విడిచి పాస్తానును ప్రవేశించి, స్వతంత్ర పరాక్రమ నైస్యములలో చేరినటు 23 వ తేదిన ధృవపరచెను. ఆతనివెంట ఇంను వరికొండరు నైసికాధికారులుగూడ వచ్చిరి. పరాక్రమ ప్రభుత్వంపారు కాల్లెముగారి పరాక్రమ పారహక్కుల రద్దుచేసిరి. తమకు కావలసినదానికంటె యెక్కువగన్న ఆయుధ సామగ్రిని—సిరియా పరాక్రమ అధికారులు ఈరాకు తిరుగుబాటుదారగు రషీదాల్లీ సప్లయిచేయుచున్నట్లు తలంపవచ్చునని మేజరు అట్లీగారు పార్లమెంటులో చెలికిరి. పాలస్తానమునండి సిరియాపైకి దాడి ప్రారంభమగునను భయముచే, సిరియాలోని పరాక్రమ నైస్యమును రెబెన్ రాష్ట్రములోనికి ముందుకువదిరి. సిరియాయందలి బ్రిటిషు ఈజిప్టు పౌరులు స్వదేశములకు తరలిపోవుచున్నారు. 24 వ తేదిన సిరియా—పాలస్తాన సరిహద్దులు మానీవేయబడినట్లు ప్రకటించబడెను. బ్రిటిషువారి పాలస్తానమందలి పరాక్రమ రాయచారి కార్యాలయము లన్నిటిని మూసివేయుటకు ఉత్తరువుగావించబడెను.

జర్మను అధికారులు విడుదలచేసిన పరాక్రమ యుద్ధ ఖైదీలలో 573 అధికారులు 100 మంది పెద్ద నైసికోడోయ్ గులు రైలులో మార్చెయిల్వనకు వచ్చిచేరిరి. మాడీ పరాక్రమ ఉపప్రధానియగు లావెలగారు 26 వ తేదిన పారిస్ నందు పర్యవేక్షించుచు తాను హిట్లరుతో 10 గంటలసేపు సంభాషించితినినియు, ప్రాన్సు తిరిగి నిబంధనలననుసరించుడల జర్మనీతో సహకార మొనర్చుటవలెననియు, దీనికి ఆమెరికా ప్రజలు ఆశ్చర్యపడరాదనియు ప్రకటించిరి.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలు.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారిదివరకు తటస్థశాసనమును గావించుకొనియుండుట గొప్ప పారహితుని, నాకా శాఖ కార్యదర్శియగు కర్నలు నాక్సుగారు మే 22 వ తేదిన ప్రకటించుచు, సప్త సముద్రములలో నేప్రాంతము

నైనను, యే యుద్ధ ప్రాంతమునైననుగూడ ప్రవేశించు స్వాతంత్ర్యమును ఆమెరికా నౌకలకు నిలిపియుంచుకొనవలసినదని పలికిరి. నెనెటు నాకా వ్యవహారోప సంఘాద్యముడగు నెనెటరు వాల్టగారు పర్యవేక్షించుచు తమకు వచ్చుచున్న జాబుల జూడగా, ప్రజలలో చాలమంది - సంయుక్త రాష్ట్రములు వెంటనే యుద్ధమున దిగవలెనని అభిప్రాయపడుచున్నట్లు అన్నదని వెల్లడించిరి. ప్రస్తుతం తమ రేఖలలో భుక్తుమారు 80 విదేశీయ నౌకలను, స్వాధీన పరచుకొని ఉపయోగించుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికారమునగు నాకా చట్టమును సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభల సంయుక్త సంఘము వారు ఆమోదించిరి యునైటెడు స్టేట్సు ప్రభుత్వము బ్రిటనుకు ఆయుధ సామగ్రిని పంపు నౌకలతో చాలు యుద్ధ నౌకల తైనాతి యొసగునెడల అది జర్మనీపై యుద్ధ చర్యగ పరిగణింపబడుననియు సముద్రములలో ఆమెరికను నౌకలు గస్తీ తిరుగుచు జర్మను నౌకల స్థితితుల గురించి బ్రిటిషువారికి తెలుపుట, శత్రు దేశము పరిగణింపబడుననియు, జర్మను నాకా దళాధికారియగు అడ్మిరల్ రీడరుగ రు బెదరించిరి. సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు 18 నెలలలోగా 13,000 బాంబరు విమానములను నాకాదళ శాఖకు 21,000 పోరాట విమానములను నిర్మించుట కేర్పాటు లొనర్చుచున్నారు.

రూజ్వెల్ట్ అధ్యక్షుడు 27 వ తేదిన రెడియోలో ఆమెరికను ప్రజలకు ఉపన్యసించుచు, యునైటెడు స్టేట్సు రక్షణకు చాల ఉపద్రవకరమగు యుద్ధము విర్వహింపబడుచున్నదని “నేనలు ఎమరెన్సీ”ని ప్రకటించెను. ఈ ప్రకటన క్రింద అధ్యక్షుడు దేశరక్షణకుగాను రుట్టి చర్యల నైన గావించవచ్చును. యుద్ధం మాత్రము ప్రకటించుటకు వీలలేదు. బ్రిటనుకు ఇతర ప్రజా వాతనిధ్య దేశములకు ఆయుధ సహాయమును పూర్తిగ అందజేసి తిరదమని ప్రకటించెను. విమాన బలమును హెచ్చించుటకు 33,190 లక్షల డాలర్లను మంజూరు చేయవలసినదని రూజ్వెల్ట్ శాసనసభలను గోరెను.

గ్రీక్ ల్యాండు సమీపమున బ్రిటిషు యుద్ధ నౌకలకును, జర్మను యుద్ధ నౌకలకును 24 వ తేదిన పెద్ద పోరాటము ప్రారంభమయ్యెను. “హుడ్” అను 42,000 టన్నుల బ్రిటిషు యుద్ధ నౌక మునిగిపోయెను. “విస్మార్క్” అను 35,000 టన్నుల పెద్ద జర్మను యుద్ధ నౌక పారిపోయెను. కాని బ్రిటిషు విమానములు, యుద్ధ నౌకలు దానిని వెంటాడి 27 వ తేదీ మధ్యాహ్నం డెన్మార్క్ వద్ద సముద్రములో నిలువరించెను. తీవ్రమగు పోరాటం జరిగిన పిదప “విస్మార్క్” ముంచివేయబడెను.

దూరప్రాప్తము.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు బ్రిటనుతరపున యుద్ధమున దిగునటులున్నదనియు, ఆటుల దిగుచో, జపానుగూడ అత రాజ్యాలతరపున యుద్ధమున దిగవలసినవచ్చుననియు, జపాను విదేశాంగ శాఖాధికారి 27 వ తేదిన ప్రకటించెను. అంతకుముందు 22 వ తేదిన మంత్రులను దేశరక్షణ శాఖ అధికారులను సమావేశమై అంతర్జాతీయ వ్యవహారముల చర్చించిరి. అందు గావి. పబడిన నిర్ణయములను ముఖ్యకాగారును, నైసిక శాఖా మంత్రియగు టోజో సేనానియు జపాను చక్రవర్తికి నివేదించిరి. డచ్చి తూర్పు ఇండియా దీవుల అధికారులు, అచటి దేశీయ ప్రజలకుగూడ నిర్బంధ నైసిక వృత్తిని అమలుజరుపుటకు గావించుకొనిన నిశ్చయము జపాన సకసంత్సహిగించెను. ఇది డచ్చివారి తూర్పు ఇండియా వ్యవహారముగ లేదనియు, ఆంగ్ల-అమెరికా దేశముల కొకవైపునను,

రెండవవైపున జపానునకును యేర్పడిన సమస్యగ పరిణమించిన దనియు మాటలతో డచ్చి అధికారులు లొంగరనియు, కొకు మ్ కో సీంజి అను జపానుపత్రిక వ్రాసెను.

చైనాయందు యద్ధము శుభారము చాల తీవ్రముగ నడచెను. చెకియాంగురాష్ట్రమున, చూకి అను పట్టణమును చైనీయులు తిరిగి ఆక్రమించుకొనిరి. 68 జపాను విమానములు చెంటూ సూయినింగు మొదలగు పట్టణములపై దాడి సాగించి చాల బాంబుల వర్షించి వెళ్ళినవి. ఇంతవరకును, ఉత్తరరాష్ట్రములలో యద్ధమున పాల్గొనకుండ నిలచి యున్న కమ్యూనిస్టు నైస్యము లిక, బాంగ్ కై షేకుగారి నైస్యములతోకలసి పోరాటము సాగించునని—కమ్యూనిస్టు నాయకుడు చోయ్ వైగారు ప్రకటించిరి.

గ్రీను-ఇటలీ.

ఇటలీ చక్రవర్తి వారము రోజులక్రింద టిరనా పట్నమున కరిగెననియు, అచట పెద్ద యూరేగింపుగా విమానాశయమునకు జనుచుండ ఒక గ్రీకువ్యక్తి, చక్రవర్తిపై చాల తుపాకి గుండ్లు కురిపించెననియు, ఆశినిపుడు నిర్బంధమునుండెననియు 24 వ తేదీన ఇటాలియను అధికారులు ప్రకటించిరి తరువాత నీ నేరస్తుడు పురితీయబడెను.

నౌకలు.

ప్రస్తుతము దక్షిణ అమెరికా రాష్ట్రముల రేవులలో పూరికేపుస్ విదేశీయనౌకలలో కొన్నిటిని తమకు విక్రయింప వలసినదని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములతో రాయబారములు జరుపుచున్నారు. చాలమంది అమెరికన్ రిజిస్ట్రార్ సభ సభ్యులు ప్రయాణమొనర్చుచున్న జాంజాం అను ఈజిప్టు నౌక జర్మనులచే ముంచివేయబడినదనియు అందలి ప్రయాణికులలో చాలభాగము మాత్రం జర్మను నౌకలచే కాపాడబడినందు ఇపుడు చెలుపబడెను. 23 వ తేదీన బ్రిటిషువారు, అట్లాంటికు సముద్రంలో శరీసువారి నూనె నౌక నొకదానిని పట్టుకొనిరి. 6 కోట్ల పౌనుల ఖర్చుతో 123 చిన్న వర్తక నౌకలను నిర్మించుటకు యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ ప్రభుత్వము క్రొత్తగా ఇపుడు ఉత్తరువు చేసెను.

తటస్థ దేశాలు (రష్యా, స్పెయిన్, విర్లండు).

రష్యా ప్రజలలో యద్ధ విముఖతను గల్గించు ప్రచారమును ఖండించుచు 'కమ్మునూల్ ప్రవాద' అను పత్రిక వ్రాసెను. ప్రస్తుత మహాసంగ్రామానంతరము ప్రపంచములో కెల్ల రష్యా నైస్యమే బలవత్తరమైనదిగ నుండునటు లొనర్చవలెనని ఈ పత్రిక సూచించెను.

స్పెయినులో ఫలాంగ్ కక్ష పురాజీయ శాఖాధ్యక్షుడగు సెనరు సూసరుగారి అధికారముల నిర్వచించుచు స్పెయిను ప్రభుత్వాధ్యక్షుడగు ఫ్రాంకో సేనాని 22 వ తేదీ నొక ప్రకటనను గావించెను. ఆ ప్రకటనయందు, సూసరుగారికి ఇంచుమించు సర్వాధికారములు నొసగబడెను. దీనివలన సూసరుగారియొక్క యు, ఫలాంగ్ కక్షముయొక్క యు స్థితి ఇదివరకుకంటె చాల బలపడెను.

పార్శ్వగలు ప్రభుత్వము, అట్లాంటికు సముద్రమునందలి అజోర్సుదీవుల రక్షణార్థము క్రొత్తగా మరికొన్ని నైస్యములు పంపెను.

ఉత్తర విర్లండు ప్రధానియగు ఆండ్రూస్ గారు, తమ దేశమున నిర్బంధ నైసికవృత్తిని ప్రవేశపెట్టు విషయము నాలోచించుటకుగాను 23 వ తేదీన చట్టము ప్రధాని పిలుపుపై లుగను కరిగెను. దక్షిణ విర్లండు ప్రభుత్వ నాయకుడగు డివెలిరాగారును, ఉత్తర విర్లండులోని విరిషు నాయకులును గూడ, ఈ సూచనను ఖండించిరి. 26 వ తేదీన దక్షిణ విర్లండుయొక్క పార్లమెంటు సమావేశమై చట్టించిరి. ఉత్తర విర్లండుగూడ, విర్లండులోని దేననియు అచటి విరిషు ప్రజలకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధ నైసిక సేవావిధానమును అమలు జరుపునెడల బ్రిటనుకు విర్లండునకు ప్రస్తుతమున్న అన్యోన్యభావము వెడి పూర్వపు కలహములు తిరిగి యేర్పడుననియు అన్ని పక్షముల నాయకులును, యేకగ్రీవముగ హెచ్చరించిరి.

ఉత్తర విర్లండులో నిర్బంధ నైసిక సేవను అమలు జరుపు ఉద్దేశమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుతం వదలుకొనిరని చట్టము ప్రధాని 27 వ తేదీన పార్లమెంటులో ప్రకటించెను.

అమెరికా అధ్యక్షుని మహత్తర ప్రకటన.

రూజువెల్టుగారు అపరిమిత జాతీయ ఆపద్ధర్మములు జరుపుట.

అమెరికా అధ్యక్షుడు రూజువెల్టుగారు మంగళవారం రాత్రి అమెరికా ప్రజలనుద్దేశించియు ప్రపంచంలో అన్ని రాజ్యాల ప్రజలను ఉద్దేశించియు రేడియోద్వారా ఇట్లు ప్రకటించిరి:—

“నాజీలు ప్రపంచంలోని ప్రజాస్వామ్య రాజ్యాలన్నింటిని కూలద్రోయవలెనని యత్నించుచున్నారు. మన సాటి ప్రజాసామ్యములన్ని ప్రపంచంలో డ్డేమంగా ఉండడంవల్లనే మన అమెరికాలోని ప్రజాసామ్య ప్రభుత్వంగూడ డ్డేమంగా ఉండగలదు. హిట్లరు యూరోపునంతా విశేషరహస్యమైన ఇంతకు మించి విజృంభించకుండా మనము హిట్లరును అరికట్ట నియడల అమెరికా ఖండింపబడకూడా నాజీలు దండెత్తగలరు. అమెరికాకు సమీపంలో జర్మన్లు స్థావరమును సంపాదించక పూర్వమే, అమెరికాయొక్క నైసికబలము పూర్తిగా ఆయత్తము చేయవలసియున్నది. ఇప్పుడు అమెరికాలో అపరిమితమైన జాతీయ ఆపద్ధర్మములను ప్రయోగించుచున్నారు. కనుక అమెరికాయొక్క నౌకాటమును, విమానదళమును,

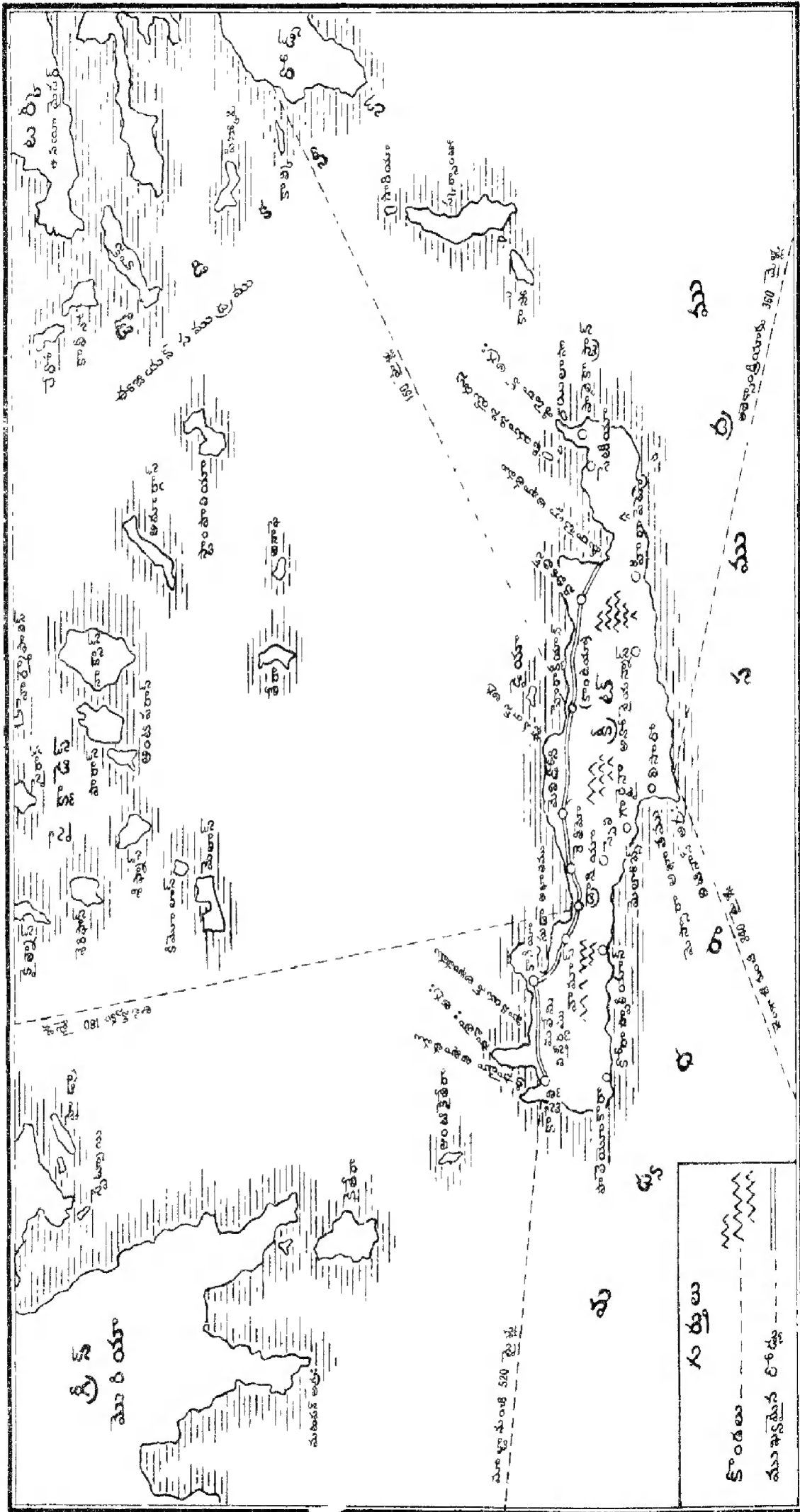
మెట్టనైస్యమును యధావసరమునకు తగినట్లుగా సన్నాహము చేయవలసియున్నది.

తరువాత అధ్యక్షుడు యద్ధం ప్రారంభం అయినప్పటినుండి ఇంగ్లాండునకు ఎట్లు సాయము చేయుచున్నదియు, అయద్ధములు మందుగుండు స్త్రీమర్ల ఉత్పత్తి ఎట్లు ఎక్కువచేయుచున్నదియు, విషరముగా తెలిపిరి. హిట్లరు గెలుస్తే ప్రపంచం అంతను తన ఇష్టమైన రీతిగా విభాగాలు చేస్తాడు. అనేక రాజ్యాలమీద తన స్వాస్థిక పతాకం ప్రతిష్ఠించి తన చేతికిలు బొమ్మలవలెనుండు ప్రభుత్వాలను అయా రాజ్యాలలో ప్రతిష్ఠిస్తాడు. అట్లాంటికు మహాసముద్రంలోను పసిఫిక్ మహాసముద్రంలోను తాను సర్వాధికారం వహిస్తాడు. మన అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములను కెనడా రాజ్యమును కూడా కబళించాలని జర్మనీ ఎత్తువేయుచున్నది. నాజీలు నాస్తికులు. మన మత స్వాతంత్ర్యముకూడా వాడుచేస్తారు. అటువంటి నాజీ తత్వమునకు మనం వశంకాకుండా చూచుకోవాలి. అని రూజువెల్టుగారు తెలిపిరి.

క్రిల్క ద్వీపము యొక్క పరము

కొలత 1 అంగుళము = 32 మైళ్ళు

నాకా మార్గాల స్వేచ్ఛ : బ్రిటనుకి అన్నివిధాల సహాయం.

సముద్ర మార్గాల స్వేచ్ఛనుబట్టియే ఆమెరికా ఖండంలోని రాజ్యాలన్నియు స్వేచ్ఛగా జీవించగలుగుచున్నవి. గత ఐరోపా యుద్ధంలో వర్తక నావలకు వెంట కావలాగ చిన్న క్రాయిజ్లను, ఫిరంగినావలను, యుద్ధనావలను తైయినాతిగా పంపియంటిమి. ఇపుడును వర్తక నావలకు యుద్ధనావల సహాయం యిదివరకున్న ఎక్కువగా కావలసియున్నది. వెనుకటికన్న యిప్పుడు ఎక్కువ బలమైన జలాంతర్గాములు ఉపయోగించబడుచున్నవి. 800 మైళ్ల దూరమునుంచిగూడ శత్రు విమానాలువచ్చి నడి సముద్రంలోఉండే నావలను ముంచగలుగుచున్నవి. విస్తారమహాసముద్రమంతటను ఎక్కడ చూస్తే ఆక్కడ వర్తకనావలు అత్యధికంగా అతిఘోరంగా నాజీల దాడిచే ముంచివేయబడుచున్నవి. ఎక్కువగా ఆమెరికా కోస్తాప్రాంత సముద్రభాగములలోనే ముంచబడుచున్నవి. నిజమైనసంగతి మనస్సుకు కట్టమైనా చెప్పక తప్పదు. ప్రస్తుతం బ్రిటిషువారు ఒక పరిమితమైన గడువులో ఎన్ని నావలను కొత్తగా నిర్మించగలరో అంతకు మూడింతలు ఆగడుపులోనే నాజీలు ముంచివేయుచున్నారు. ఉంగాండు ఆమెరికా కలసి ఏక కాలమందు నిర్మించగల నావలకు రెండింతల నావలను నాజీలు ముంచివేయుచున్నారు. ఈ విషయం బ్రిటిషువారి అనుమతితోనే తెలియజేయుచున్నాను. ఈ ముప్పును ఆరికట్టుటకు మహత్తరమైన నాకా నిర్మాణ కార్యక్రమమును హెచ్చించవలెను. సముద్రముపైన కలుగు నష్టము తగ్గించవలెను. అట్లాంటిక్ సముద్రమును, పిడిచులనూ జర్మనులు ఆక్రమించకుండా మనము కాచుకోవలయును. డిక్టేటర్లు యీ ఖండముపై దాడి సూచుటకు వచ్చిచేరువరకును వేచియుండుట అత్యనాశనకరము. కావున అట్లాంటిక్ సముద్రమంతకు మనకావలాను విస్తరించేసియున్నాము. శక్తిమార్ధగోళముపై అధికారము సంపాదించుట

కును, సముద్రాధిపత్యం సంపాదించుటకును హిట్లరుచేయు ప్రతిపయత్నమును తీవ్రముగా ప్రతిఘటించుము. నైనిక నాకాపునరములను దృష్టిలోనుంచుకొని బ్రిటనుకును బ్రిటనుతోకలసి, దౌర్జన్యమునకు మరోపేరైన హిట్లరిజమును ప్రతిఘటించుచున్న ఇతర దేశాలవారికిని సంపూర్ణముగా సహాయముచేతుము. వెంటనే కావలసిన సప్లయలను బ్రిటనుకు అందజేయుటకు మనకావలా (షెట్లెలు) నావలు తోడుపడుచున్నవి. వస్తు సామగ్రి అందజేయడానికి మరేవర్యలైనా అవసరం అయితే అవికూడాచేస్తాము. అవసరమైన వర్యలను అందుపరుచుటకు మన ప్రవీణులు ఉపాయములను కనిపెట్టుచున్నారు. బ్రిటనుకు సామగ్రిని అందజేయడం అత్యవసరం, బ్రిటనుకు సామగ్రిని అందజేయగలము, తప్పక అందజేయవలసియున్నది, తప్పక అందజేతుము, అని రూజువెల్టుగారు దృఢముగా పలికి ఆమెరికా రాష్ట్రములన్నియు వికసిత్యముగా ఉన్నవనియు, కొందరి పిరికిమాటలను నమ్మవద్దనియు, ప్రజలందరు తమ కర్తవ్యమును నెరవేర్చవలెననియు హెచ్చరించిరి. సముద్ర మార్గాల స్వేచ్ఛ నిరోధింపబడరాదనియు పశ్చిమార్ధగోళము యొక్క స్వాతంత్ర్యము కాపాడుటయందు 21 ఆమెరికా స్వతంత్ర రాష్ట్రములను కేనడాయును వికసిత్యముతో దృఢ సంకల్పము కలిగియున్నవనియు, ఆమెరికా ప్రజలక్ష్యమున అభ్యర్థనదైన నేను మరొకసారి ప్రతిజ్ఞాపూర్వకంగా చెప్పుచున్నాను. ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును నిలుపగోరే అన్ని దేశాలకు కావలసిన సామగ్రి అంతా అందజేస్తామని మేమిదివరకే వాగ్దానం చేశాము. ఆమెరికాదేశానికి ఎక్కడ ఎప్పుడు విధి పుపద్రవమో నిర్ణయించే అధికారం మాకేగలదు. అవసరమగు ముఖ్య ప్రదేశములందు నైన్సాలను ఉంచుచున్నాము. స్వాతంత్ర్యము, సహనము, దైవభక్తి ఈ మూడింటికి శాశ్వతమగు నివాసము మారాడ్యోంగ విధానమని మాకు పూర్తిగా విశ్వాసముగలదు. దానిని కాపాడుటకు సర్వ ప్రయత్నములను చేయుదుము."

క్రిటు యుద్ధము

మధ్యధరా సముద్రంలో అతిప్రధానమగు కేంద్రము.

గ్రీకుల పెద్ద ద్వీపముగ క్రీటులో యిపుడు ఘోరయుద్ధం జరుగుచున్నది. బ్రిటిషు నాకాదళం జర్మను సేనలను నీచురులవైసింది రాకుండా ఆటంకపరుస్తున్నందున, జర్మను సేనలు విమానాలవైసింది క్రీటులో దిగి ఆక్రమించుచున్నాయి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సేనలను, గ్రీకు సేనలను ద్వీపాన్ని రక్షిస్తున్నాయి. న్యూజిలండు సేనానాయకుడగు మేజరు-జనరలు ఫ్రేజర్లు వారి నాయకుడు. కావున తెగించి ద్వీపాన్ని రక్షిస్తామని చచ్చిలుకి వాన చేశారు.

అతి ప్రాచీన నాగరికతకు పుట్టినిల్లయిన యీ ద్వీపం యొక్క ప్రామాఖ్యతను జర్మనులును, మిత్రమండలివారును బాగా గుర్తించారు. మధ్యధరా సముద్రంలో సిసిలీ, సార్డినియా, నైకెసు ద్వీపాల తరువాత పెద్ద ద్వీపం క్రీటే. దీని తూర్పుకొననున్న కేపు సిడెరో నగరం ఆసియా మైనరు సముద్రతీరానికి 110 మైళ్లదూరంలో ఉంది. మధ్యగ కార్పెలిను, రోడ్సు ద్వీపాలన్నాయి. క్రీటు శక్తిమార్ధగోళమున్న కేపు గ్రాబుసా నగరానికి మురియూ దేశపు తీరం 60 మైళ్ళ. ఈజిప్టు సముద్రంనుండి శత్రుసేనలు బయటకు పోకుండా ఆటంకపరచుటకును అచటికి దొడకనీను

దీవులకును మధ్య నైంథపునడ్డుగా క్రీటుయండును. దొడకనీను దీవులలోనున్న ఫాసిస్టు సేనలు నిరుపయోగమగును. నైకెసు దీవిని కాపాడుటకు యిది చాల ఉపయోగపడు ధోళము. బ్రిటిషువారి నాకాదళ శిబిరముగ అలజ్జాండియా రేవునకు 300 మైళ్లదూరంలో ఉంది. లండను లైకున్ పత్రిక చెప్పినట్లు ఈజిప్టు రక్షణకును, బ్రిటిషు నాకాదళాధికృత కాపాడుకొనుటకును క్రీటు ఎంతయో అవసరమనుటకు సందియము లేదు. కాని శత్రువు దీనిని విశేషరచుకొన్నచో ఈజిప్టుపై దాడిచేయుటకును, గెలిచిన రాజ్యం కాపాడుకొనుటకును అతనికి మరి బాగా ఉపయోగపడును.

క్రిటు స్వరూపం.

క్రిటు ద్వీపం విస్తీర్ణం 3,220 చదరపు మైళ్లు. నిమిష సేనల దీవి. తూర్పునుండి పడమరకు 160 మైళ్ల వెడల్పు; అతి సన్నగ నున్నచోట 7 కి మైళ్లు; ఎక్కువ వెడల్పునచోట 30 మైళ్లు. ఉత్తరతీరం వంకలుగావుండి అనేక నాకాశ్రయాలకు అనుకూలంగా వుండును. దక్షిణ తీరం గీతగిచి నల్లుండును. పడమర కొనను కొండలతోనిండి రెండు సూరైన భూభాగాలు

సముద్రంలోనికి పోవచ్చుకొనివచ్చును. బుసా, స్పాడా అని ఆ రెండు ఆగములకు పేరు. వాటిమధ్య కిసామాను బే అను సముద్రం గలదు. వాటికి పడమరగా కానియా బే అను సముద్రం, దానికి తూర్పుగా అక్రాటిరి అను ద్వీపకల్పం గలవు. ఈ ద్వీపకల్పం చాటున సుడా అను రిక్ష పడరపు మైళ్ల హార్బరు (నౌకాశ్రయం) ఉంది. ఇదియే యీ దీవి యంతకు పెద్ద హార్బరు. నౌకలకు మంచి రక్షణ యిస్తుంది. తరువాత తూర్పునకు వరుసగా కాండియా, మాలియా, మిరాబెల్లో, సిటియా యను ఆఖాతములు గలవు. దక్షిణ తీరమునందు లిలినాసు అగ్ర మొక్కలే ముఖ్యమైనవి. దానిపక్కన మెసారా బే గలదు. సుడా హార్బరు ఎదురుగా ముడాయను చిన్న ద్వీపము, పడమర బుసాఅగ్రము చెంత గ్రాబుసా అను చిన్న దీవియు గలవు; దేశంలో కొండలు ఎక్కువ. కొన్ని 7,000 అడుగుల ఎత్తుగానుండును. వాటి క్రిక్కున అనేక గుహలుకలవు. వాటిలోనికి సూర్యునికాంతి ఎన్నడు పోదు. పెద్ద సేనలే ఎన్నో రోజులు వాటిలో దా క్రించుచును. కొన్నిచోట్ల ఎండకాలంలోగూడ మంచి పచ్చిక దొరికు బయళ్లు గలవు. ముఖ్య నగరాలన్ని ఉత్తర తీరాన్నే ఉన్నాయి. వాటి క్రిక్కున చిన్నచిన్న హార్బరులు గలవు. కాండియా అన్నది పూర్వం ముఖ్యపట్నం. దాన్నే హిరాక్లియసు అనకూడా అంటారు. కానియా నగరం 1840 నుండి ముఖ్యపట్నంగా ఉంది. రిటిమా, హెరా పెట్ర, సిటియా, కిసామాసు, నెలిసో, స్ఫిసియా అన్నవి తక్కినవి.

ప్రాచీన చరిత్ర.

క్రీస్తు పుట్టుక మునుపు 3,500 సంవత్సరములనుండియు యీ దీవియందు ప్రాచీన నాగరికత వెలసియున్నది. తర తరాలుగా వారుచున్న వివిధ యుగములందలి నాగరికతలు యీ దీవి నంటుచునే యున్నవి. యూరోపు, ఆసియా, ఆఫ్రికా దేశాలకు వధ్యగా ఉండుటచే యీ దీవియందే విభిన్న నాగరికత విజ్ఞానములన్ని కలసియుండి, పెక్కుయధ్ధాలకు రంగమవుతూ వచ్చింది. క్రీటు దేశీయులు ధైర్యహంసాలకు ప్రసిద్ధి చెందినవారయి విదేశీయాధికారులపై తిరుగుబాటు తరిమి వేయుచుండిరి. రోమను సామ్రాజ్యం ప్రబలియున్నపుడు క్రీటు అతికష్టంపై వశపరచుకొనబడెను. తరువాత వరుసగా సారసేను, వెసిషి యను జాతులవారు వశపరచుకొనిరి. తమ స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుటకు టర్కీ తోడ్పడునని ఎంచి కొందరు క్రీటునులు తురుష్కులగా మారేరు కూడాను. కాండియా ముఖ్యపట్నం ముట్టడి 20 సం॥లు జరిగింది. గత శతాబ్దం అంతా దేశంలో ఆరాచకమే. ఈ 20 వ శతాబ్ద ప్రారంభంలో క్రీటునులు తమంత తాము గ్రీసు పరిపాలనక్రింద ఉండుట కంగీకరించి, గ్రీసు రాజు పేరిట పరిపాలించుటకు ఒక పరిపాలక వర్గమును నియమించుకొనిరి. 1922 వ సం॥ అక్టోబరు 14 వ తేదీన గ్రీకు ప్రధాని వెనిజెలాసు క్రీటుని గ్రీసు రాజ్యంలో చేర్చుకొనుట కంగీకరించెను: 1913 లండను ఒడంబడికలో 4 వ నిబంధన ప్రకారం జాతిభాషాసాంప్రదాయం ఐక్యతగల క్రీటు గ్రీసు దేశాలు ఒకే ప్రభుత్వంక్రింద ఉండగాని నిర్ణయించబడెను. అప్పటినుండి క్రీటు గ్రీసులో గలది అయింది. గత నెలలో జర్మను సేనలు, విమానాలు గ్రీసు దేశాన్ని ఆక్రమించినపుడు బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సేనలును గ్రీకు సేనలును క్రీటులోనికి మరలివచ్చి అక్కడనుండి జర్మనుల నెదిరించాలని నిశ్చయించినవి. గత యద్ధంలో గాలిపాలి యద్ధరంగమున ప్రఖ్యాతిగాంచిన పేజరు జనరలు ప్రేబర్లు గారు యీ మిత్రమండలి సేనలకు నాయకుడుగా ఉన్నాడు.

జర్మను దాడి.

మే 19 వ తేదీ సోమవారం జర్మనులు విమానాలపై సేనలను దించి ఆక్రమించ ప్రయత్నించుటతో క్రీటు యద్ధం తీవ్రంగా ప్రారంభమయినది. తొలిరోజునే ఖాళీచేయబడిన బ్రిటిషు విమానాశ్రయములవద్ద జర్మను సేనలు విమానాలపై నుండి సోమవారం రాత్రి దిగినవి. సుడాబే తీరాన ప్రారంభమయిన యద్ధం కానియారోడ్డు వరకు వ్యాపించెను. మర ఫిరంగులతోగూడ మరికొన్ని సేనలు కాండియా రిటిమా నగరాల చేరువ ఆకాశంనుంచి దిగేయి. దిగిన తరువాతగూడ వాయువారా విర్రాటుద్యారా జర్మను సైనికులు తమ విమానదళంతో సంఘర్షణ ఉంచుకొనిరి. మంగళవారం మరికొన్ని సేనలు నౌకాదళ విమానాలతోని గైదరుల (అంటే జారుడు విమానాల) ద్వారా దిగేరు. రిటిమా నగరంవద్ద వీరిలో కొందరు సముదరపు ఫిరంగులచే చంపబడిరి. గాని గాలిగుమ్మటాలలో దిగిన జర్మను సైనికులు అడవులలో దాగిని, తరువాత అంతా కలసి ఒక సైనికదళంగా ఏర్పడిరి. విమానాలద్వారా సైన్యాన్ని దింపే జర్మను యత్నం క్రీటులోనిదే అన్నింటికన్న పెద్దది. సుడాబే వశపరచుకొని బ్రిటిషు సేనలను దేశంలో భాగానికి తరిమివేయాలని జర్మనుల ఉద్దేశం. బ్రిటిషు సేన ఆ దివికివచ్చి మూడు వారాలే అయింది కనుక, సైన్యాన్ని దిట్టంచేసుకొని దీవిరక్షణ కట్టుదిట్టములుచేయుటకు వ్యవధి చాలకుండెను. హెరాక్లియసునుండి, రిటిమా నుండి జర్మనులను బ్రిటిషువారు తరిమివేసి, రిటిమా నగరాన్ని విమానాశ్రయాన్ని యిప్పుడు వశపరచుకొన్నారు. మెలామి విమానాశ్రయము యింకను జర్మనుల వశమందుందికాని, తూర్పునుండి మిత్రమండలి ఫిరంగులకు బాగా గురి అవుతున్నది. హిట్లరు నిర్దాక్షిణ్యంగా సైనికులను సామానులను యద్ధరంగంలో పడవేస్తున్నాడు. గాలి గుమ్మటాలు కూల్చబడుతూన్న కొద్ది క్రొత్తవి కూలిపోడానికి పంపుతూనే ఉన్నాడు. జర్మను నౌకలపై క్రీటు తరం చేరలేదు. చిన్న చిన్న వర్తక నౌకలును, కడవలను సైన్యాలతోనిండి ఒక యద్ధ నౌక కాషలాతో వస్తూవుంటే 21 వ తేదీ రాత్రి బ్రిటిషు నౌకాదళం ముంచివేసింది. వేలకొలది జర్మనులు సముద్రంలో తేలేరు.

బ్రిటిషువారి పైటరు విమానాలు మారంనుండి తిరిగివచ్చి, సైన్యాలను తెచ్చి జర్మను విమానాలను పెక్కింటిని కడగొట్టినవి. కానియా, రిటిమా, హెరాక్లియసు నగరాలపై గుంపులు గుంపులుగా జర్మను విమానాలు దిగువగవచ్చి బాంబులువేసి ప్రజలను భయపెట్టుచున్నవి. వారు వీరసక అందరిపై నిర్దాక్షిణ్యంగా బాంబులువేసి చంపడంలో రాటుదాం నగరదృశ్యం జ్ఞాపకం వస్తుంది. కాని క్రీటు దేశీయులు లండనునగరవాసులవలెనే ధైర్యంగా నిశ్చలంగా ఉన్నారు. క్రీటులో ఉండిన గ్రీసురాజు, అతని ప్రభుత్వాన్ని మరి గురిచూచి జర్మనీ విమానాలు బాంబులు వేయుచుండుటచే, యీ వారం ఆతడు, తమ సైన్యాల చర్యలకు అడ్డుకలుగకుండుటకై, ఈజిప్టునకు పోయెను. క్రీటు యద్ధం యింకా తీవ్రతరంగా సాగే చిహ్నమున్నాయి. “క్రీటుని కాపాడగలమనుకుంటాను” అని గ్రీసులో బ్రిటిషు సైనికాధికారి మేజరు జనరలు హేపుడుగార్నన్నారు. అతను విషయం తెలియకుండా అంటారా ?

రషీదాలి ద్రోహము : నైజాంగారు ఖండించుట

ఇరాకు దేశంలోని సక్రమ పాలకులను తరిమివేసే బలవంతంగా రాజ్యాధికారం లీసుకొని జర్జనీతోచేరిన రషీదాలి ద్రోహచర్యను ఖండిస్తూ ఘనతపపించిన నైజాంగారు ప్రభుత్వం యిట్లు ప్రకటించిరి :—

“ ఇరాకులో యిటీవల బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారు తప్పనిసరిగా గైకొన్న చర్యలు మా సంస్థానంలోను ఇండియాలోను యితర దేశాలలోను మహమ్మదీయ ప్రజలకు కొన్ని అపహాలు కలిగించుటకు ఆవకాశముండుటచే, అవి తొలగించుటకు యీ ప్రకటన చేయుచున్నాను : ఇరాకు రాజ్యం స్పష్టమగుటలోనే ప్రధాన పాత్రవహించిన బ్రిటిషు ప్రభుత్వవారికి, ఆదేశంతో సభ్యతగనుండిన ఈజిప్టు, టర్కీలకు ఆదేశం ద్వారా మార్గాలను సురక్షితంగా ఉంచుకోడం తప్పితే యితర ఉద్దేశం ఏది లేదు. 1930 వ సంవత్సరపు ఒడంబడిక ప్రకారం యీ మార్గాల రక్షణ బాధ్యత వారివైగలదు.

ప్రస్తుత ఇరాకు యుద్ధమునకు కారణం రషీదాలి ద్రోహమే. ఈతడు దౌర్జన్యంగా అధికారం స్వీకరించి రీజెంటును తగ్గివేసి, కొద్దిమంది అనుచరులతోకలసి, బ్రిటిషు వారి ఒడంబడికను రద్దుచేసి, హబనియావద్ద బ్రిటిషు సేనలను చుట్టవేసిండున, పైన పలికినట్లుగ స్వర్ణకాశీరకు, ఇండియా ఈజిప్టుల మార్గములను కాపాడుకొనుటకు, బ్రిటిషువారాతని సేనలను తరిమివేయవలసివచ్చెను. అడిన మాట తప్పరాదని ఇస్లాము మతంయొక్క ప్రధాన విధి. ఈ విధి తప్పిన రషీదాలి చర్యను పూర్తిగ నిరసింపవలెనని ఇండియాలోని మహమ్మదీయుల నందరిని కోరుచున్నాను. ”

ఇరాకు పరిస్థితులగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వవారు యిట్లా ప్రకటించారు :—

రషీదాలిగారికి ప్రారంభంలో అక్షరాజ్యాలతో సభ్యత యున్నట్లు కొందరు నమ్మలేదు. కాని అతడు రాజప్రతినిధిని తరిమివేసి అధికారం స్వీకరించిన తరువాత ప్రతి చర్యయందును మధ్యప్రాచ్య దేశమునందలి ముస్లీము రాజ్యాలకు, వారి మిత్రులకు బ్రిటిషువారిని అక్షరాజ్యాలకు ఒప్పించే స్ఫుటలు పన్నుచున్నాడని రుజువయ్యెను. ఇరాకు రాజ్యాధికారం ఒడంబడికు, అక్షరాజ్యాల ప్రోత్సాహమాత్రమే కాక వారి ఆర్థిక సహాయకూడా జరిగెను. తరువాత శత్రువులు అరేబియాలో స్థావర మేర్పరచుకొనుటకు, టర్కీ ప్రక్క బెరుగుగా చేరుటకు, ఇండియా ద్వారంపరకు వచ్చెట్లు చేయుటకు అనుకూలంగా వుండేట్లు ప్రతి కార్యం చేయుచుండిరి. భారత నైస్యాల సత్వరంగా చర్య లీసుకొనుటచే యీ కుట్ర అంతా విఫలమయింది. ఇరాకు మీదుగా మార్గాలెర్పరచుకొనుటకు అదివరకున్న ఇంగ్లాండు-ఇరాకు ఒడంబడిక ప్రకారమే బ్రిటిషు సేనలు బస్సాలా దిగినప్పటికీ, అవి ఒగకుండా నిరోధించుటకే అదికిమండు రషీదాలి తన సేనలను బస్సాకు పంపెను. కాని తన అక్షరాజ్యాల మిత్రులవద్దండి సహాయంరానిది బ్రిటిషు వారితో ఒడంబడికను భగ్నంచేస్తే తనకే భదతయండదని దలంచి, బ్రిటిషు సేనలను వాటితోవను వాటిని పోనిచ్చెను.

కాని ఇరాకు సేనలు బ్రిటిషు సేనలవై బస్సా డిల్లాల్ బహిష్కారపద్ధతి అనుసరించినవి. తరువాత ఒడంబడికకు విరుద్ధంగా, బ్రిటిషు సేనలు ముందుకుపోగూడదని నిరోధించి యత్నించినవి. చమరు గనుల మార్గములను వశపరచుకొని, హబనియావద్దనున్న బ్రిటిషు నైస్యాలను ఇరాకు సేనలు చుట్టవేసి దాడి సాగించినవి. తనకు అక్షరాజ్యాల నుండి సహాయం వచ్చేవరకు బ్రిటిషు సేనలు యీ స్థితిలో అవలంకా వుంటాయని రషీదాలి తలచియుండును. రాజకీయ రాయబారాలు విఫలంకాగానే, బలవంతగా రషీదాలి నిరోధమును తొలగించుకొనుటకు బ్రిటను ప్రయత్నించెను. అతని అనుమతివైనే బస్సాలో దిగిన సేనలు అతని నిరోధము నెదిరించవలసివచ్చెను. అపుడాతడు బెర్లిను రోము నగరాలకు అర్తనాదాలు తెలియజేసి, సహాయానికై మొరపెట్టుకొనెను. ఇరాకు ప్రజలు అతని కెట్టిసహాయంచేయలేదు. ఆయుధాలతోకూడిన నైస్యం తన చేతిక్రిందనున్న లాభంలేక పోయింది. అతని మనుష్యులు కొందరు సిరియాకు వారి పోయిరి. బాగ్దాదులో ధరిలు పెరిగిపోయి, దురాక్రమణకు గడంగిన రషీదాలి మురాకు బ్రతుకే కష్టంగావుండెను. ఇంతలో సిరియాద్వారా అక్షరాజ్యాల సహాయం కొంత వారికివచ్చింది.

అందుచే యింక సహస్య స్పష్టపడింది. రషీదాలి, తదితర మోసగ్రాండ ద్వారా అరబ్బీ దేశాలలోనికి జర్జనీ ఇటలీలకు ప్రవేశం ఒసంగుటూ, లేక బ్రిటను ఇరాకుయొక్క సక్రమపాలకులకు తోడ్పడి ఆ దేశంస్వాతంత్ర్యమును కాపాడి, చేరువ ముస్లీము రాజ్యాలవై జర్జనీదాడి తప్పించడమూ అన్నదే సమస్య. రషీదాలి ఇంగ్లాండుతో సభ్యతగానుండి ఒడంబడిక మరతులు మన్నిస్తానని చెప్పిన మొదటి రోజులలోనే, యీ ఒడంబడిక అంతమొందించుటకు అక్షరాజ్యాల సహాయమును కోరుచుండెను. ఆ విషయం బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారికి తెలిసియున్నప్పటికీ, తమ సేనలవై రషీదాలి నైస్యాల ఒత్తిడి తొలగించినచో చేరువ ముస్లీము రాజ్యాలకు కోరినట్లు రాజీ సంప్రదింపుల కంగికరింతుమనరి. కాని జర్జనీ సేనలు తనకు పూర్తిగ సహాయం చేయ లవను ఆతతో రషీదాలి యిట్టి న్యాయమగు పరిష్కారమున కంగికరించలేదు. కొందుకు శాస్త్రీ అనుభవించుచున్నాడు. బాగ్దాదునించి మోసలు పోవలసివచ్చెను. కొద్ది కాలంలో దేశమే విడచిపోతాడు.

జర్జనీనుండి సహాయం తగ్గిపోయింది. క్రిటు ప్రైవేటులు జర్జనీల వశంకాంది రషీదాలి తొంకరపడి తిరుగుబాటు చేసేడు కనుక విఫలము కాక తప్పదని అంకారాలో జర్జనీ లంతున్నారు. బ్రిటిషు సేనలు బాగ్దాద్ వై బతుకున్నవి. యూక్రిటన్ నది దాటి బ్రిటిషు సేనలు బాగ్దాద్ చేరువకు వచ్చినవి. అవసరమయితే నదిగట్లు తెగిగట్టి దేశాన్ని నీటితో ముంపగలరు. మోసలవై విమానదాడి జరుగుచున్నది. రాజప్రతినిధి ఎమీరు అబ్దుల్లా తిరిగి వచ్చి తిరుగుబాటుదారులను త్రోసివేయవలెనని ప్రజలను హెచ్చరిస్తున్నాడు. వారట్లు చేయుదురనుటకు ఎట్టి సందేహంలేదు.

ఫ్రాంసు - జర్జనీ ఒడంబడిక : డిగాల్ గారి నిరోధము.

ఫ్రాంసుని జర్జనీ ఓడించిన తరువాత ఆ దేశంలో ప్రజలను ఎక్కువ హింసిస్తే జాలిదలచి అదివరకు ఫ్రాంసు మిత్రవర్గంలో నుండిన ఇంగ్లాండు జర్జనీవై యుద్ధం మానేస్తుందని జర్జనీ ఆలోచన. తాను స్నేహం విడిచిన ఇంగ్లాండు గెలిచే

వరకు ఫ్రాంసు యీ హింసంతా భరించాలి, లేదా కష్టం సహించలేక త్వరగ పూర్తిగ నాజీల బృతడికి తొంగిపోయి జాతీయ పునరుద్ధరణ కార్యం ప్రారంభించాలి. ఫ్రాంసు అధికారులగు మార్షలు పజ్జెను, అడ్మిరలు డార్లెనుగార్లు పొట్లరు

చూపిన “మోక్షమార్గము” నే ఆనసరించారు. అందుచే ప్రాంసు యిపుడు జర్మనీకి బంధువుయింది. తన పశ్చిమలు నిలిపివేసి ముడి పదార్థాలన్ని జర్మనీకి యిచ్చుకోవాలి. గౌరవ హీనమగు ఈ ఒడంబడిక వివరాలు యిపుడిపుట బయలుపడుచున్నవి అన్యాయిత ప్రాంసుగండాను, ప్రెంచివలస రాజ్యాలుగండాను జర్మను సేనలు పోతుకు ప్రాంసు అంగీకరించి దని జర్మనీ చాటుచున్నది. అంతే తన్నిన కాలనే ప్రాంసు ముద్దుపెట్టుకుంటున్నది. ప్రెంచి వాకాదళం జర్మనీకి లొంగదని, వలస రాజ్యాలేవి వారికివ్వాలని, ఇంగ్లాండుతో యుద్ధానికి చేరాలని జర్మనీ కోరలేదని, దాదానుగారు ప్రకటించారు. కాని అది అంగీకరించుటకుమాడ ఎంతో ఆలశ్యముండదు. ప్రెంచి వలస రాజ్యాలు వేటిపై దౌర్జన్యం జరుగకుండా ఇంగ్లాండు శ్రద్ధ వహించుచున్నదను, ప్రాంసు ఇంగ్లాండుపై యుద్ధంచేయుటకు అవకాశం లేకపోయింది. ప్రెంచి సామ్రాజ్యంలో ఎక్కడైనా వీరుభయముకు లడాని పెట్టాలని జర్మనులు ప్రయత్నిస్తున్నారు.

గలిచిన జర్మనీ, యూరోపునండి తనను పూర్తిగా రూపుమాపలేదని ప్రాంసు కృతజ్ఞత తెలుపుకోవలసియున్నది. అందుకే యిట్టి ఒడంబడికలు గావించుకొంటున్నది. చిట్టచివరకు లావెలుగారు (ఆదివరకు ప్రధాని) వెలెను ప్రభుత్వం మునుపటి ఉన్నది బయటపెట్టిరి. నిరద్యోగం, దాగిద్యం ఆరాచకం తొలగించి సోషలిజం వృద్ధిచేయుటకు శాంతి పుం

దాలి. జాతీయ పునరుద్ధరణ కార్యమునకు అమెరికా ఆధ్వర్యమునా? అని లావెలుగారింటున్నారు. ఏమి పునరుద్ధరణ? జర్మనీకి శాశ్వతంగా బానిసగావుండడం పునరుద్ధరణ కాబోలును? అమెరికానుండి యుద్ధ సామగ్రి తూర్పు మధ్యధరాసముద్ర ప్రాంతాలకు పోతుకు మార్గంలో ఉన్న స్వతంత్ర ప్రెంచి సామ్రాజ్య భాగములగు చాడ్, ప్రెంచి ఈక్వటోరియలు ఆఫ్రికాలను తాను ఆక్రమించుటకు ఆర్మీరలు దాదాను శిశ్యులయిచిట్లు తెలిసెను. ఈ దేశద్రోహులకవి అందనియనని జనరలు డిగాల్ గారు పట్టుదలతో ఉన్నారు.

స్వతంత్ర ప్రెంచి సేనానాయకుడగు డిగాల్ గారు, ప్రెంచి ప్రభుత్వం జర్మనీచేత కీలుబొమ్మయినదనియు, వారి పానులు పడగొట్టుటకు బిటను చర్యలన్నింటికి తాము తోడ్పడెదమనియు చెప్పిరి. వెలెను ప్రభుత్వం శతృత్వకి లొంగిపోవడం యిట్టంలేక సిరియాలోని ప్రెంచి సేనానాయకుడు మరికొందరినాగూడ సిరియాకించి ట్రాన్సుజోర్దానియాలోనికి పారిపోయెను. ప్రెంచి సేనలుగూడ కిడిచిపోవుచున్నవి. ప్రెంచి ప్రజలు వెలెను ప్రభుత్వమును ఆమోదింపకుండు. జర్మనీలో వరికు అవడం వారికిట్టంలేదు. ప్రతి వీధిలో డిగాల్ చిహ్నంలే చెక్కబడుచున్నవి. వెలెను వృద్ధుడయ్యాడని, జర్మనీ ఒత్తిడికి లొంగి దేశద్రోహు చేస్తున్నాడని అందరు భావించుచున్నారు.

రషియా - జర్మనీ.

రషియా - జర్మనీలు క్రొత్తగా ఒక ఒడంబడిక చేసికొనుటకు రాయబారాలు జరుపుచున్నవని కొన్ని రోజులాయి వార్తలు వచ్చుచున్నవి. పొల్టర్కు గోధుమలు, చమురు రషియానుండి కావాలి. కావున అవియును, మధ్యప్రాప్య దేశ యుద్ధమునందు నైనికసహాయమును యిస్తే సెర్బియాను గల్పు ప్రాంతం అంతా రషియాకు విడిచిపెడతానని ఆశలు పెట్టుచుండవచ్చును. ఇండియా, జపానులుగూడ రషియా అధికారానికి విడుస్తాననవచ్చును. యూరోపులోని రషియా సరిహద్దు మార్చకుండా ఉంచే చూపీవైని, ఇరాను ద్వారా సెర్బియాను గల్పునకు ఒక మార్గంకూడ రషియాకు యిస్తానని యండవచ్చును. అమెరికా యుద్ధంలో చేతుకుందేమో అన్న భయంతో యూరోపు అంతటితోపాటు రషియా ముడిపెనువులుగూడ తన వశం చేసుకోవాలని పొల్టరు యత్నం చేస్తున్నాడు.

1940 సెంట్రాల్ రషియా యివ్వవలసినంత చమురును జర్మనీకి యివ్వలేదు. అందుచే యీ రెండుదేశాలకు చెడ్డదనే చెప్పవచ్చును. జర్మనీయొక్క యంత్ర నైనికశక్తి స్థాలినుకు (రషియా నియంతకు) భయం కలిగిస్తున్నది. ఉక్రెను ఆక్రమించుటకు పొల్టరు తయారవుతున్నాడు స్థాలిను కొంత వ్యవధి ఆలసిస్తున్నాడు. అదికిముందు

రషియాను చెదరగొట్టే మేయని జర్మనీ విచారించుచున్నది. ఇటీవల రషియాలో జర్మనీ ప్రచారం తగింది. కావున ఉభయలు ఏదేని ఒడంబడికకు సిద్ధంగానే ఉన్నారు. టర్కీతో రాజకీయ సంబంధం తెగొట్టుకొని, ఇరాకులో తిరుగుబాటు ప్రభుత్వం అంగీకరించి, ఇరాను ఆఫ్ఘనిస్తానములపై బడి, బ్రిటిషు సేనలను తరిమివేయాలని రషియాను జర్మనీ కోరియుండును. ఇటీవల ఇరాను సహద్దులవద్ద కేసుకంటులో రషియా నైన్యవిన్యాసములు చూస్తే, యిటువంటి ఒప్పన్నం ఏదో జరిగియుండుననే తోస్తున్నది. అపుడు ఇరాను (సెర్బియా) రషియా ఆధీనమునందుండును. స్థాలినుకి శర్మియా గల్పు ప్రాంతాల ఆధిపత్యం వచ్చును. బ్రిటిషు సేన ఇండియాలో ఎక్కువగా ఉండునట్లు చేయునుకాని మున్నందు యితడు జర్మనీకి యింకా ఎక్కువ సౌకర్యాలను యివ్వవలసినవచ్చును. యుద్ధంలో దిగకుండానే యితర విధాల భయపెట్టి రషియాలోని సరకును జర్మనీ సంచాదించును. స్థాలిను తనలోపల తెలుసుకొని, జర్మనీతో శత్రుత్వం లేకుండుటకై, ఎన్ని ఎక్కువ సౌకర్యాలేనాయుచ్చును. కాని ఇరాను ఆఫ్ఘనిస్తాను ఇండియాలోపై పడాలను దురుద్దేశం రషియాకు ఉందని చెప్పడానికి ఎట్టి ఆధారముగూ పడదు.

సలహా : ఇకముందు చూచుకొనుటకు యీ మదరాసు యధ్య సంచికను మీరు భద్రపరచుకొనుడు.

[మదరాసు సమాచారముల ద్వైరెక్టరుగారు తమ వందనములతో దీనిని మీకు కుంపుచున్నారు.]